

Hoe de Heere waakt over Zijn kerk

Datum: 10/10/2018
Jaargang: 12
Nummer: 17
Rubriek: Voor de Jeugd
Schrijver: A.D. de Marie-Tigelaar

Vertelling

De Dordtse Leerregels wat zijn dat eigenlijk? En wat wordt er bedoeld met de synode van Dordrecht? Ga je mee? Terug in de tijd? Naar meer dan 400 jaar geleden?

Het regent hard. Alles druipt van het water. De wegen zijn veranderd in modderpoelen. Moeilijk lopen mannen, vrouwen en kinderen tegen de harde wind en de regen in. Ze zijn verdrietig. Er zitten vuile modderspetters op hun kleren. Gelukkig! In de verte zien ze de torens van de stad. Nog even volhouden, dan zijn ze thuis! Maar als ze de poort doorlopen klinken er scheldwoorden. 'Lelijke Slijkgeuzen! Scheurmakers!' Een jongen geeft een vrouw een harde duw zodat ze op de grond valt, middenin een grote modderplas. Gelach klinkt op. Een man krijgt een steen in zijn nek. Hij kijkt even om en loopt weer verder.

Waar komen die natte mensen vandaan en waarom worden ze zo gemeen behandeld?

Deze mensen zijn naar de kerk geweest. Hiervoor moesten ze een heel eind lopen. Door de regen, door de modder.... Maar waarom lopen deze mensen zo'n eind om naar de kerk te gaan?

Wat is er aan de hand in de Gereformeerde kerk in Nederland?

De leer van Arminius

Er is strijd in de kerk. Waarover dan?

In Leiden staat de school voor dominees. Op die school geeft professor Arminius, vanaf 1603 les aan de studenten. Hij is een hele knappe man, maar op een paar punten legt hij de Bijbel verkeerd uit. Een belangrijk punt is de uitverkiezing.

Wat is dat de uitverkiezing? En wat leert Arminius daarover? Uitverkiezing, daar zit het woord uitkiezen in. Weet je wat Arminius daarover zei?

*De mens kiest zelf of hij geloven wil of niet.

*De mens is helemaal niet zo slecht van zichzelf.

*Hij kan kiezen of hij het goede doet of het kwade.

Hoe de Heere waakt over Zijn kerk

Gepubliceerd in De Bazuin (<https://debazuin.nl>)

Gelukkig is er op de school voor dominees ook een andere professor, professor Gomarus, die de Bijbel wel goed uitlegt.

Wat zegt de Bijbel dan over de uitverkiezing?

Jullie geloven in de Heere. Doe je dat uit jezelf? Nee het geloof krijgen we van de Heere.

Het is een geschenk van God. Dat is genade.

De Heere kiest zelf mensen uit om in Hem te geloven. Dat heeft Hij al gedaan, voordat de wereld werd geschapen. Dat kunnen we niet begrijpen, dat mogen wij geloven!

In de Bijbel staat dat wij zondig zijn. Een lief, schattig klein baby'tje is al zondig. Er is geen goed in ons.

En we kunnen zeker geen goede dingen doen om onszelf te verlossen. Wij hebben een verlosser nodig, de Heere Jezus!

Strijd in het hele land

En zo komt het dat er op de school voor dominees verschillend wordt gedacht. Tussen Arminius en Gomarus en tussen de studenten. De studenten worden dominee.

De ene dominee preekt zoals Arminius dat leert en de andere dominee zoals Gomarus dat leert. De ene kerkganger is het met Gomarus eens, de andere met Arminius.

Zo komt er strijd in het hele land! En weet je wat zo erg is? De mensen die ons land regeren zijn het ook met Arminius eens.

Nederland bestaat 400 jaar geleden uit 7 Provinciën.

Elke provincie stuurt mensen naar Den Haag. In Den Haag vergaderen ze met elkaar en nemen ze belangrijke beslissingen. Zo regeren ze ons land. We noemen de regering de Staten-Generaal.

Maar de machtigste provincie in ons land, is de provincie Holland. En juist de leiders van de provincie Holland zijn voor de leer van Arminius. En ook de machtigste man in ons land, Johan van Oldenbarnevelt is het met Arminius eens.

Remonstranten en Contra- Remonstranten

Het is 1610. Arminius is al gestorven. De aanhangers van Arminius bedenken een slim plan. Ze sturen een verweerschrift, met een deftig woord noemen we dat een Remonstrantie, naar de provincie Holland. De Arminianen worden hierom ook wel Remonstranten genoemd.

Hierin staat wat de Arminianen geloven en leren. Het is een aanval op Gods Woord!

Hoe de Heere waakt over Zijn kerk

Gepubliceerd in De Bazuin (<https://debazuin.nl>)

De Arminianen vragen om een provinciale synode. Dit betekent dat alleen de ouderlingen en dominees uit de provincie Holland bij elkaar komen om te beslissen wie er gelijk heeft, Arminius of Gomarus.

Het is heel slim wat de volgelingen van Arminius hier doen. Want in de provincie Holland zijn er veel meer volgelingen van Arminius dan van Gomarus. Dus dan winnen de Arminianen het!

In 1611 sturen de volgelingen van Gomarus een tegen verweerschrift. Een

Contra- Remonstrantie naar de provincie Holland. De Gomaristen heten daarom wel

Contra- Remonstranten.

En wat vragen zij? Zij vragen om een synode van de kerken uit het hele land. Dat betekent dat er dominees en ouderlingen uit het hele land bij elkaar komen om te beslissen wie er gelijk heeft. Gomarus of Arminius.

Het antwoord komt snel. Zo'n synode is niet nodig volgens de provincie Holland.

Zo zijn de Gereformeerde kerken in ons land verdeeld in 2 groepen. En de strijd wordt erger.

De wet van 1614

Van Oldenbarnevelt, de baas van het land zegt: 'De Arminianen en de Gomaristen moeten verdraagzaam zijn.' Hij schrijft dit zelfs op in een wet. Het Edict van Tolerantie.

In die wet staat dat de dominees die Gomarus volgen, het volk niet meer mogen waarschuwen voor de leer van Arminius. Doen ze dat toch, dan mogen ze geen dominee meer zijn en niet meer in de stad blijven waar ze wonen. Dat is dus helemaal niet verdraagzaam van Van Oldenbarnevelt!

Wat is de satan listig. Hij zorgt voor strijd in de Gereformeerde kerk en er komt vervolging!

In de provincies Holland en Utrecht hebben de Gereformeerden het heel moeilijk. In verschillende plaatsen mogen ze geen kerkdiensten meer houden. Ze moeten de stad uit om op zondagmorgen ergens in een dorp in de buurt naar de kerk te gaan. Onder de modder en het slijk komen ze weer thuis. Daarom worden ze Slijkgeuzen genoemd.

Van Oldenbarnevelt wil het niet meer hebben dat de volgelingen van Gomarus buiten de stad naar de kerk gaan. Hij wil dat prins Maurits met hulp van zijn soldaten hier een eind aan maakt. En doet prins Maurits, de zoon van Willem van Oranje dit?

Nee! Hij gaat niet vechten tegen de Gomaristen.

Veel mensen denken dat Prins Maurits voor de Arminianen kiest. Maar dat is niet zo.

Hij kiest voor de Gomaristen. Dat komt door de goede raad van een andere prins, de Friese stadhouder Willem Lodewijk, zijn neef. Hij herinnert Maurits eraan: ' Je hebt beloofd toen je stadhouder werd dat je de Gereformeerde godsdienst zal handhaven en beschermen zo lang je leeft.'

Maurits laat het zien ook. De eerste de beste keer dat hij in Den Haag naar de kerk gaat stapt hij de Kloosterkerk binnen waar de Gomaristen hun eredienst houden. Zo weet iedereen welke kant prins Maurits heeft gekozen.

De wet van 1617

Wat doet Van Oldenbarnevelt dan? Hij komt met nieuwe regels en wetten.

De Scherpe Resolutie.

A. Er mag geen synode in Nederland komen

B. Alleen de provincie Holland mag de baas zijn in de kerk

C. Elke stad mag soldaten in dienst nemen om de Gereformeerden (de Gomaristen) te verbieden hun erediensten buiten de stad te bezoeken.

Elke stad mag soldaten hebben? Maar Prins Maurits is de baas van het leger. Het leger van ons land. En de soldaten in de stad moeten de burgemeester van de stad gehoorzamen. Dan komen er dus twee legers. Dat is gevaarlijk! Dan kan er oorlog komen in ons eigen land! Burgeroorlog!

Nu is ons land in groot gevaar! De provincie Holland wil de baas spelen over de andere provincies en over de kerk. Dat kan niet!

De Staten-Generaal

Dat begreep gelukkig de regering ook. De vertegenwoordigers van alle provincies, de Staten-Generaal komen bij elkaar. Ze zeggen: 'Dit kan niet.'

Er moet een synode komen voor het hele land. En prins Maurits moet de soldaten in de steden wegsturen.

Daar gaat Maurits. Naar Utrecht. Er wordt net vergaderd door het bestuur van de stad. En kijk ...daar komt prins Maurits binnen. De mannen schrikken erg.

Kort vertelt Maurits wat hij komt doen.

* De soldaten in de stad moeten verdwijnen.

* Aan de onderdrukking van de Gomaristen moet een einde komen.

Kort en bondig heeft Maurits de eisen meegedeeld. Maar ja, daar kan het bestuur van de stad niet direct antwoord op geven. Daar moeten ze eerst over nadenken. Dat mag.

De volgende dag heeft de prins nog geen antwoord gekregen.

Dan grijpt Maurits in. Vroeg in de morgen om half 4 laat hij het grote Marktplaats van de stad door zijn eigen soldaten omsingelen. De kanonnen worden in stelling gebracht. Maar geschoten wordt er nog niet.

Met enkele officieren rijdt Maurits het plein op. En hij beveelt de leider van de soldaten om de wapens neer te leggen

'Ik heb daar van mijn meesters geen opdracht voor gekregen,' antwoordt de officier.

'Nu,' zegt Maurits 'dan zult u voor uw meesters moeten vechten.' Vechten? Tegen de sterke soldaten van prins Maurits? Nee, daar hebben deze soldaten geen zin in. Dat durven ze niet.

Hoe de Heere waakt over Zijn kerk

Gepubliceerd in De Bazuin (<https://debazuin.nl>)

De wapens worden op een hoop gegooid en ze gaan naar huis.

Ook in andere steden worden de soldaten weggestuurd.

De leiders van de Remonstranten en ook Van Oldenbarnevelt worden gevangen genomen. Van Oldenbarnevelt wordt ter dood veroordeeld en onthoofd. Jaren achter elkaar heeft hij heel veel voor ons land gedaan. Maar nu heeft hij de kerk en ons land in groot gevaar gebracht.

De synode van Dordrecht 1618-1619

Eindelijk! Er komt een synode. De synode van Dordrecht! Dit is één van de belangrijkste synodes, die ooit in ons land is gehouden. Hier zijn heel veel belangrijke beslissingen genomen.

Er komen dominees uit het hele land en dominees uit andere landen. Uit Engeland, Zwitserland en Duitsland. De Gereformeerden uit Frankrijk, de Hugenoten, willen ook graag komen, maar de Franse koning verbiedt het. Dominee Bogerman uit Leeuwarden wordt voorzitter van de synode.

Op de synode bestuderen ze wat de Bijbel zegt over de uitverkiezing.

De leider van de Arminianen wil op de synode iedere keer alles in de war sturen. Hij wil helemaal niet weten wat de Bijbel zegt over de uitverkiezing.

Dominee Bogerman moet uiteindelijk de Arminianen wegsturen.

Daarna besluit de synode van Dordrecht de leer van de Arminianen te verwerpen. De leer is in strijd met de Bijbel en daarom mag het geen plaats hebben in de kerken.

Ze schrijven met elkaar de Dordtse Leerregels. De vijf artikelen tegen de Remonstranten. Het bestaat uit 5 hoofdstukken. Zoek die maar eens op in je kerkboek!

De Dordtse Leerregels zijn prachtig. Ze vertellen hoe God Zelf kiest wie in Hem geloven. Deze God houdt Zijn kinderen vast en zorgt voor hen. Maar de mensen die niet in de Heere willen geloven zijn hiervoor zelf verantwoordelijk.

Zo wordt de kerk bewaard. De Arminiaanse dominees mogen niet meer preken. 200 dominees worden afgezet. Nu kan de Arminiaanse leer niet langer Gods kerk verwoesten!

Ook wordt op deze synode de Heidelbergse Catechismus en de Nederlandse Geloofsbelijdenis nog eens bestudeerd en aangenomen. De synode zegt: 'Samen met de Dordtse Leerregels zijn dit de 3 Formulieren van Eenheid. Hierin staat wat wij geloven en belijden. Hierin wordt Gods woord nagesproken. Het zijn onze belijdenisgeschriften!

Verder...

Alle buitenlanders gaan naar huis. Er worden nu nog dingen besproken die belangrijk zijn voor de kerk van Nederland. Een paar willen we noemen.

De synode schrijft de kerkorde. Hierin staat hoe alles in de kerk geregeld moet worden, want het is belangrijk dat alles in de kerk in goede orde verloopt.

De synode schrijft ook verschillende formulieren onder andere die voor de Doop en het Avondmaal.

Hoe de Heere waakt over Zijn kerk

Gepubliceerd in De Bazuin (<https://debazuin.nl>)

Ze staan achter in ons kerkboek.

Het is ook belangrijk dat de jeugd catechisatie krijgt. Thuis op school en in de kerk. Midden in de kerk moeten de leerlingen op zondagmiddag hun catechismus opzeggen. Daarna volgt de catechismuspraak.

En de synode besluit: 'We gaan de Bijbel vertalen uit de grondtaal, dat is de taal waarin de Bijbel oorspronkelijk is geschreven. Het OT in het Hebreeuws en het NT in het Grieks

In 1626 beginnen de vertalers in Leiden hun zware werk. Iedere dag voordat de vertalers met hun werk beginnen vragen ze de Heere om wijsheid en kracht. Want het is heel verantwoordelijk werk. In die periode heerst de pest, een hele erge ziekte, in Nederland.

In één week sterven soms wel 1500 mensen. Wat gaan de vertalers doen? Stoppen ze met hun werk?

Ze bidden de Heere om bescherming en besluiten om te blijven. Niemand van de vertalers is aan de pest gestorven. Na 10 jaar is de vertaling klaar. Op 17 september 1637. We noemen het de Statenvertaling, omdat de Staten-Generaal, de regering, hiervoor opdracht heeft gegeven en alles heeft betaald.

De synode van Dordrecht heeft de leer van Arminius verworpen. De Gereformeerde kerk blijft trouw aan Gods woord.

En voor de kerk komt in 1637 dat grote geschenk, de Bijbel in de taal van het volk. We zien in deze geschiedenis hoe God over Zijn kerk waakt. Dank jij de Heere daar wel eens voor?